سایه انحصار بر بازار روغن موتور

مرتضی محمدپور

گزارش خبری

اوایل خرداد بود که اخبار مربوط به نامه انجمن پالایشگاه های روغن سازی ایران به وزارت صمت درباره درخواست افزایش ۸۰ درصدی قیمت روغن موتور، موجی از نگرانی ها را در بازار روانکارهای موتوری ایجاد کرد. بنا به قاعده نانوشته ای که در روزهای اخیر، منجر به افزایش قیمت غیرقانونی و افسارگسیخته اقلام دیگر در بازار شده است، این بار هم ستاد تنظیم بازار پس از مخالفت با درصد درخواستی تولیدکنندگان روغن موتور، آن ها را مکلف کرد تا به افزایش ۲۵ درصدی نرخ محصولات وفادار بمانند و درنتیجه، توقف تولید و عرضه ناکافی روانکارهای موتوری از جانب تولیدکنندگان، کاری کرد که تجربه تلخ بازار مواد شوینده، این بار در بازار روغن موتور خود رو تکرار شود و قیمت واقعی اقلام در مراکز تعویض روغن، تفاوتی محسوس با نرخ نامه سامانه ۱۲۴ وزارت صنعت، معدن و تجارت داشته باشد.

سوءاستفاده سودجویان از آشفتگی بازار

بنا به گفته یکی از فروشندگان روغن موتور در خیابان آیت ا... عبادی مشهد، شرایط بازار امروز در حالی است که دیگر حداقل قیمت برای کم کیفیت ترین نوع روغن موجود در بازار از حدود ۲۰۰ هزار تومان کمتر نیست. وی می افزاید: بنکداران، اصلی ترین عامل تنش های جدید بازار هستند. آن ها در هر بار مراجعه برای خرید، سقف غیرمجازی برای فروش تعیین می کنند که برمبنای آن، هر خرده فروش فقط می تواند دو کارتن روغن موتور بخرد. با اینکه انبارها پر از روغن است، بنکداران آن قدر دست نگه می دارند و محصول را در انبارها احتکار می کنند تا وزارت صمت و ستاد تنظیم بازار تسلیم خواسته تولیدکنندگان شوند و شرکت ها بتوانند قیمت محصولات خود را بدون منع قانونی تا حد سرسام آوری افزایش دهند. با این حال، اعمال محدودیت های غیرقانونی از جانب بنکداران برای خریدخرده فروشان، تنها چالش بازار امروز روغن موتور نیست.

یکی از فروشندگان روغن موتور در بولوار پیروزی مشهد با اشاره به یک نمونه دیگر از قانون شکنی سودجویان در این بازار، به شهرآرا می گوید: در حال حاضر علاوه بر معضل محدودیت در خرید، بسیاری از بنکداران به گونه ای عمل می کنند که به ازای خرید دو کارتن، خرید یک کارتن از اجناس بی کیفیت و حتی تاریخ انقضا گذشته نیز اجباری است. به این ترتیب، بسیاری از خرده فروشان یا باید این بخش از خرید خود را دور بریزند و خود متضرر شوند یا اینکه این روغن های بی کیفیت و اجباری را با روغن های شرکتی ترکیب کنند که درنتیجه، مشتریان قربانی اصلی این بی قانونی خواهند بود. یک فروشنده دیگر در خیابان خواجه ربیع با اشاره به افزایش قیمت و گرانی انواع روغن موتور می گوید: روغن موتوری که سه ماه قبل ۲۰۰ هزار تومان قیمت داشت، اکنون به ۳۵۰ هزار تومان به ازای هر حلب ۴/۵ لیتری رسیده است.

مشاهده های میدانی خبرنگار شهرآرا حاکی از آن است که قیمت فیلترها نیز دست کمی از خود روغن ندارد و به موازات بازار روغن موتور، بازار انواع مختلف فیلتر نیز به آفت افزایش غیرمنطقی قیمت و سودجویی برخی تولیدکنندگان دچار است؛ به طور مثال برخی انواع فیلتر روغن که پیش از نوروز ۱۴۰۱، به طور میانگین حدود ۶۰ هزار تومان قیمت داشت، در این روزها حدود ۱۲۰ هزار تومان فروخته می شود و شرایط مشابهی هم برای فیلترهای بنزین و فیلترهای هوا وجود دارد. برخی فروشنده ها در گفت وگو با شهرآرا، از افزایش فروش روغن های موتور تقلبی در بازار خبر می دهند و می گویند که این کار سبب شده است مشکلات زیادی برای دارندگان خود رو به وجود بیاید.

عکس تزئینی است

تولیدکنندگان دربرابر مردم

اگرچه افزایش هزینه های تولید شامل نرخ ارز و به تبع آن مواد افزودنی، مواد اولیه وارداتی، مواد بسته بندی، حقوق نیروی انسانی و مالیات، دلایل منطقی و کارشناسی شده ای برای افزایش قیمت روانکارهای موتوری است، همه این مسائل جزو اموری است که در جریان ارزیابی های وزارت صمت و تعیین نرخ افزایش ۲۵ درصدی، توجه ستاد تنظیم بازار را نیز به خود جلب کرده است. به طور کلی، برخی بر این باورند که نبض بازار روغن موتور، بیش از آنکه در اختیار وزارت صمت، ستاد تنظیم بازار و حتی نهادهای بازرسی و نظارت باشد، منحصر در اراده چهار شرکت تولیدکننده اصلی است که بیش از ۸۵ درصد نیاز بازار کشور را تامین می کنند و همواره با هدف تحت فشار قرار دادن دولت برای افزایش قیمت روغن موتور، از شبکه سازمان یافته بنکداران وابسته به خود، برای امتناع از عرضه یا گران فروشی های سازمان یافته استفاده می کنند.

علاوه بر این، در حالی که شرکت های تولیدکننده، علت درخواست گرانی محصولات خود را افزایش قیمت نفت جهانی و مشتقات پتروشیمی از جمله لوبکات بیان کرده اند، بنا به گزارش رسمی آژانس رویدادهای مهم نفت و انرژی، ایران به دلیل در اختیار داشتن نوع انحصاری «نفت رافینیتی»، تنها تولیدکننده لوبکات به عنوان ماده اولیه روغن موتور خود رو در منطقه خاورمیانه است و حتی از میزان تولید سالانه این محصول پتروشیمی، تنها ۳۷ درصد در بازار داخلی مصرف می شود و مابقی یا در چرخه پتروشیمی به مسیر پالایش ادامه می دهد یا در بازار صادرات، راهی کشورهای خارجی می شود، به همین دلیل به نظر می رسد که ادعای زیان ده بودن شرکت ها یا افزایش قیمت مواد اولیه بیش از اینکه پشتوانه ای بر پایه حقیقت داشته باشد، تنها مجموعه ای از توجیهات سبک سرانه برای اقناع افکار عمومی است تا سود بیشتری برای شرکت های تولیدکننده روغن موتور به ارمغان بیاورد.

توزیع قطره چکانی

رئیس اتحادیه صنف فروشندگان روغن موتور و تعویض روغن خود رو مشهد هم درباره بازار این محصول به ایرنا می گوید: هم اینک به دلیل عرضه قطره چکانی روغن موتور در بازار ازسوی تولیدکنندگان، تعادل بین عرضه و تقاضای این کالا در بازار مشهد برهم خورده و تقاضا برای خرید آن افزایش یافته است. حامد یزدی زاده می افزاید: چهار پالایشگاه، ۸۰ درصد از روغن موتورهای صنعتی و موتوری موردنیاز کشور را تامین می کنند که خصولتی هستند. بر نرخ روغن موتور عرضه شده توسط این چهار برند کالایی، دولت نظارت می کند و نرخ مصوب دارند. وی بیان می کند: صاحبان چهار برند روغن موتور مزبور در اردیبهشت، تقاضای افزایش ۸۵ درصدی برای نرخ روغن موتور را مطرح کردند که از دیدگاه آن ها، نرخ پیشنهادی کاملا کارشناسی شده بوده است، اما سازمان حمایت از مصرف کنندگان تنها با افزایش ۲۵ درصد نرخ روغن موتور موافقت کرد. وی اظهار می کند: پس از موافقت نکردن سازمان حمایت از حقوق مصرف کنندگان با نرخ پیشنهادی پالایشگاه ها برای روغن موتور، آن ها محصول کامل روغن موتور را که به صورت یک بسته کالایی است، به بازار عرضه نکردند و کالا را به صورت قطره چکانی توزیع کردند. ۱۵ درصد باقی مانده از تولیدات روغن موتور در بازار کشور نیز به ۳۰۰ شرکت بخش خصوصی تعلق دارد که سهم زیادی در بازار این محصول ندارند.

قیمت مرغ در بازارهای شهرداری مشهد

خودرو دست دوم چند؟

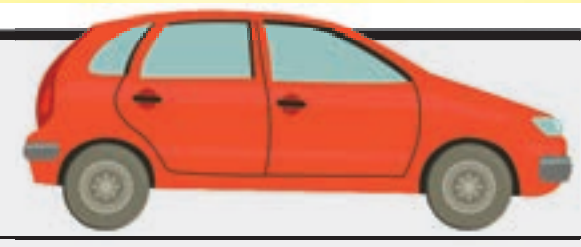

رصد بازار نشان می دهد پیکان، پی کی و ماتیز در مشهد همچنان متقاضی دارند

محسن موسوی زاده

گزارش جیبی

خودروهای کارکرده با توجه به گرانی خودروهای صفر کیلومتر، بازار خاص خود را دارند. بنا بر اطلاعات به دست آمده از آگهی های ثبت شده در فضای مجازی برای فروش خودروهای کارکرده در بازار، فهرستی از قیمت خودرو در محدوده ۸۰ تا ۲۰۰ میلیون تومانی به دست آمده است. در فهرست خودروهای کارکرده کمتر از ۲۰۰ میلیون تومان، افراد می توانند نام سایناندنه ای ایکس و تیباهاچ بک ای ایکس را بیابند. متوسط قیمت آن ها در آگهی ها به ترتیب ۱۸۵ میلیون و ۶۱۰ هزار تومان و ۱۷۵ میلیون و ۷۰۰ هزار تومان است.

به گزارش شهرآرا، اکنون یک خودرو پراید ۱۱۱ اس ای، مدل ۱۳۹۴ با ۲۰۰ هزار کیلومتر کارکرد در مشهد، حدود ۱۲۶ میلیون تومان فروخته می شود؛ البته مدل های قدیمی تر پراید با قیمت کمتری عرضه می شوند؛ به عنوان نمونه پراید ۱۳۲ دوگانه سوز، مدل ۱۳۹۱ با ۳۰۰ هزار کیلومتر کارکرد، ۱۰۱ میلیون تومان عرضه می شود. پژو ۲۰۶ تیپ ۲، مدل ۱۳۹۶ با ۸۰ هزار کیلومتر کارکرد ۲۳۰ میلیون تومان به فروش گذاشته شده است. پژو ۲۰۶ تیپ ۲، مدل ۱۳۸۲ با ۳۰۰ هزار کیلومتر کارکرد (دورنگ)، ۸۳ میلیون تومان به فروش می رسد. همچنین تیبا صندوق دار اس ایکس، مدل ۱۳۹۷ با ۸۱ هزار کارکرد، ۱۵۱ میلیون تومان فروخته می شود.

پی کی هم خریدار دارد

در این میان افزایش قیمت خودروهای دست دوم پرتقاضا هم سبب شده است بخشی از گرایش های بازار در مشهد به سمت خودروهای قدیمی تری مانند پی کی و ماتیز برود. هرچند این خودروها نسبت به پراید، تیبا و خانواده پژو ارزان تر است، قدیمی بودنشان سبب شده است خودروهای پرخرجی شناخته شوند. اکنون یک دستگاه رنو پی کی، مدل ۱۳۸۵ با ۲۸۰ هزار کیلومتر کارکرد به قیمت ۴۸ میلیون تومان در مشهد فروخته می شود. دوو ماتیز، مدل ۱۳۸۱ با کارکرد ۲۵۰ هزار کیلومتر نیز، ۶۵ میلیون تومان به فروش می رسد. با وجود اینکه ۱۷ سال از توقف خط تولید پیکان می گذرد، نگاهی به آگهی سایت ها نشان می دهد این خودرو هنوز در بازار، خرید و فروش می شود.

فروش پیکان

آگهی های مربوط به فروش پیکان در سایت های مجازی مشهدی هم متنوع و جالب است. پیکان دوگانه سوز سی ان جی، مدل ۱۳۸۱ با ۳۸۵ هزار کیلومتر کارکرد، ۴۱ میلیون تومان فروخته می شود. آگهی های خودرونشان می دهد اپل کورسا هم جزو خودروهایی است که با وجود قدیمی و فرسوده بودن، هنوز متقاضی دارد؛ به عنوان نمونه اپل کورسا دنده ای اتاق قدیم، مدل ۱۹۹۴ با ۲۵۰ هزار کیلومتر کارکرد، ۶۰ میلیون تومان در مشهد به فروش می رسد. دووسی یلوسدان، مدل ۱۳۸۲، با ۳۶۷ هزار کیلومتر نیز ۱۳۵ میلیون تومان عرضه شده است.

خودرو چینی

در بازار خودروهای دست دوم مشهد، خودروهای چینی هم توانسته اند بخشی از بازار خرید و فروش را تصاحب کنند. اکنون ام وی ام ۱۱۰ سه سیلندر، مدل ۱۳۹۰ با ۱۱۰ هزار کیلومتر کارکرد، ۹۰ میلیون تومان عرضه می شود. ام وی ام ۳۱۵ هاچ بک ساده، مدل ۱۳۹۱ با ۲۰۰ هزار کیلومتر کارکرد هم ۱۶۷ میلیون تومان به فروش می رسد. همچنین چری ویانا A15، مدل ۱۳۸۸ با ۲۰۰ هزار کیلومتر کارکرد، ۸۹ میلیون تومان معامله می شود.

رهن مسکن ۹۰ متری در مشهد

پیش بینی

مرتضی مصطفوی، کارشناس صنعت خودرو: با به نتیجه نرسیدن مذاکرات دوحه و همچنین مذاکرات وین، به نظر می رسد قیمت خودرو در بازار با افزایش نوسان همراه باشد، البته حتی اگر افزایشی در کار نباشد، شاهد کاهش قیمت نیز نخواهیم بود.

حمید حاج اسماعیلی

کارشناس بازار کار

یکی از مشکلات مانرخ بیکاری فارغ التحصیلان دانشگاهی است و اگر بتوانیم سیستم دانشگاه ها را زود تر فعال و شرکت های دانش بنیانی را که مدنظر است، راه اندازی کنیم، بخش بزرگی از فارغ التحصیلان می توانند خودشان، کارآفرین شرکت های دانش بنیان شوند و ضمن توسعه دانش بنیان ها، نرخ بیکاری در این قشر را کاهش دهند. مبدأ شرکت های دانش بنیان، دانشگاه هاست و اگر ظرفیت دانشگاه ها را در حوزه دانش بنیان فعال کنیم، بخش بزرگی از فارغ التحصیلان می توانند به کارآفرینان شرکت های دانش بنیان تبدیل شوند.

خبر چین

یارانه سه شنبه واریز می شود

مهر| سازمان هدفمندسازی یارانه ها اعلام کرد که یارانه ۳۰۰ تا ۴۰۰ هزار تومانی، سه شنبه ۲۱ تیر به حساب سرپرستان خانوار واریز خواهد شد. دولت در هر ماه حدود ۲۳ هزار میلیارد تومان بابت پرداخت نقدی جدید، هزینه پرداخت می کند.

بی رغبتی بانک ها به پرداخت تسهیلات

ایرنا| مسئول پروژه تامین مالی زنجیره ای و استعلام الکترونیکی سازمان صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی گفت: بانک های استان تمایل کمی به پرداخت سرمایه ثابت دارند، در حالی که تولید و اشتغال زایی با افزایش پرداخت این نوع تسهیلات رونق می گیرد. علیرضا قلی زاده افزود: طرح های توسعه ای، طرح های ایجادی یا طرح های مربوط به نوسازی و بهسازی خط تولید، بیشتر در قالب پرداخت سرمایه ثابت از سوی بانک ها اجرا شدنی است و بدون گرایش به این بخش ها، نمی توان به افزایش تولید و سرمایه گذاری امید زیادی داشت.

برخورد با بنگاه های املاک متخلف

ایسنا| رئیس اتحادیه مشاوران املاک مشهد گفت: با واحدهای صنفی که از قولنامه های قدیمی و بدون هولوگرام استفاده کنند، برخورد خواهد شد. همچنین اگر این موضوع در بازرسی ها مشاهده شود یا خریداران و مستاجران اطلاع رسانی کنند، این واحدها با استناد به ماده ۲۸ قانون نظام مهندسی ساختمان، پلمب خواهد شد. محمد عیدی با اشاره به جعل قولنامه های هولوگرام دار تاکید کرد: از ابتدای تحویل این مسئولیت به هیئت مدیره جدید اتحادیه، موردی از جعل قولنامه های هولوگرام دار مشاهده نشده است. همچنین با توجه به محدودیت نداشتن تحویل هولوگرام به واحدهای صنفی به شرط استفاده و ثبت قراردادهای تنظیمی در سامانه املاک و مستغلات، نمی توان صحت این موضوع را تایید کرد.

عدد خبر

۳۷۶ هزار نفر

راه و شهرسازی| سرپرست اداره کل راه و شهرسازی خراسان رضوی گفت: تاکنون ۳۷۶ هزار و ۶۰ نفر در سامانه جامع طرح اقدام مسکن در این استان ثبت نام کرده اند. عباس یوسف زاده افزود: با بررسی های صورت گرفته، از تعداد ۳۷۶ هزار و ۶۰ متقاضی مسکن، ۲۷۳ هزار و ۱۰۱ نفر دارای شرایط ثبت نام بوده اند. وی تعداد متقاضیان دارای شرایط فعال را ۱۱۸ هزار و ۲۲۱ نفر اعلام و اظهار کرد: از این تعداد، ۹۱ هزار و ۴۱۲ نفر تایید نهایی تجمعی شده اند.

۲۸۰ هزار نفر شب

ایرنا| معاون گردشگری اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی خراسان رضوی گفت: ۲۸۰ هزار نفر-شب ظرفیت اسکان تابستانی برای مسافران و زائران در استان فراهم شده است. یوسف بیدخوری افزود: میزان ظرفیت آماده شده برای اسکان نسبت به سال ۱۳۹۸، رشد ۱۳ درصدی دارد.

تورق اقتصادی

اقتصاد به زبان ساده

مؤلف: شون فلین

مترجم: علی فروزفر

در کتاب حاضر که یکی از استادان بزرگ اقتصاد دنیا نگاشته است، موضوعات بسیار مهم و اساسی اقتصاد در قالبی مفهوم عرضه می شود. نویسنده مانند بسیاری از همکارانش اعتقاد دارد که اقتصاد، علم مدیریت «کمیابی» است و کمیابی، پدیده ای اساسی و اجتناب ناپذیر است که نیاز به علم اقتصاد را پدید می آورد. نویسنده بیان می کند که با توجه به اهمیت موضوع علم اقتصاد، توسعه ادبیات علمی و تخصصی اقتصاد به زبانی ساده برای مدیران، کارشناسان، دانشجویان و شهروندان فعال در حوزه های اقتصادی و حتی اشخاص عادی، بسیار ضروری است.

شهرآرا
۳شنبه
۲۱ تیر ۱۴۰۱
۱۲ ذی الحجه ۱۴۴۳
شماره ۳۷۱۰
SHAHRARANEWS.IR